

นวัตกรรมภาวะผู้นำ กับสื่อการบรรยาย ในยุค New Normal ด้วยโปรแกรม สำเร็จรูป

Open Broadcasting Studio (OBS)

Leadership Innovation with lecture media in the New Normal era with OBS Program

จุฬารัตน์ โสตะ¹, กษม ชนะวงศ์²,
สุวกิจ ศรีปัดถา³, อำนาง ชนะวงศ์⁴,
อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์⁵

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในสถานการณ์ New normal และ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในยุคก้าเวิร์ล ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ แบบทุกหนทุกแห่งและทุกเวลา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่ออธิบายความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบและกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำสื่อการบรรยายที่เหมาะสมในยุค New Normal ด้วยโปรแกรม สำเร็จรูป Open Broadcasting Studio (OBS) โดยการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเป็นหมวดหมู่ ความหมายของ โปรแกรม สำเร็จรูป Open Broadcasting Studio (OBS)

ซึ่งมีความสำคัญต่อการบรรยาย การเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ โดยผ่านสื่อ PPT ที่มีการบรรยายประกอบของผู้บรรยาย ควบคู่กันไปกับรายละเอียดใน Power point หรือ แนบสื่อการสอนอื่นๆรวมด้วยอย่างเหมาะสม คุณลักษณะที่ดี โปรแกรม สำเร็จรูป Open Broadcasting Studio (OBS) คือ 1) เป็นโปรแกรมฟรี 2) OBS สามารถ ใช้กับ OBS.com Window /Mac/ Linux 3) OBS เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดการใช้ PPT พร้อมกับเห็นผู้สอนบรรยายไปด้วย 4) ผู้เรียนสามารถเรียนได้เวลาใดก็ได้ ที่ไหนก็ได้ องค์ประกอบสำคัญ 1) Note book ที่มี Web cam 2) PPT เนื้อหา ที่จะถ่ายทอด 3. ความพร้อมของผู้บรรยาย หน้าจอ ของโปรแกรม OBS มี 5 หน้าต่าง (หน้าจอ) ได้แก่ Sec 1 scenes Sec 2 Source Sec3 Audio Sec4 transitions และ Sec5 Control ส่วน วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสื่อด้วย โปรแกรม OBS ที่สำคัญ ได้แก่ 1. เตรียม PPT ให้สมบูรณ์ 2) Scene ที่ file ตั้งชื่อ 2. Source เพื่อ capture PPT และ ภาพใบหน้าผู้บรรยาย 3. Audio Setting 4) บันทึกการบรรยาย ด้วยระบบ Control 5) ส่งผลการบันทึกไปยัง You tube/Face book

ข้อเสนอแนะ การเตรียมการบรรยาย ด้วยโปรแกรม OBS เพื่อถ่ายทอดความรู้ ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถ ได้เรียนรู้จาก Power point และ คำพูด สีหน้าท่าทางของผู้บรรยาย ได้อย่างดีเยี่ยมเสมือนอยู่ในห้องบรรยายจริง และสามารถเรียน/ฟังได้ทุกหนแห่งและทุกเวลาที่สะดวก เพียงแต่มี computer หรือโทรศัพท์และ wifi

คำสำคัญ : นวัตกรรมภาวะผู้นำ สื่อการสอน New Normal ระบบ OBS

Abstract

This academic article suitable for new normal period, and VUCA world which promote for learning anywhere anytime, aimed to explain the meaning, importance, components and processes of the preparation of appropriate lecture materials in the New Normal era with OBS Program or Open Broadcasting

¹⁻⁵อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมภาวะผู้นำ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Studio by reviewing relevant documents and literature. Then bring it to the conclusion into categories. The meaning of the OBS program, which is important for the lecture. teaching Knowledge transfer through PPT media with lectures accompanying speakers Along with the details in the Power point or attach other teaching materials as appropriate. The good features of OBS are 1) It is a free program 2) OBS can be used with OBS.com Window /Mac/ Lenux 3) OBS is a medium that can convey the use of PPT while watching the teacher lecture. 4) Learners. can study at any time Anywhere important elements 1) Note book with Web cam 2) PPT content to be conveyed 3) Readiness of the speaker.

The OBS Program has 5 windows (screens), which are Sec 1 scenes, Sec 2 Source Sec3 Audio Sec4 transitions and Sec5 Control. The main methods and steps for creating media with OBS Program are: 1. Prepare the PPT completely; 2) Scene that file named 2) Source to capture PPT and a picture of the speaker's leaves 3. Audio Setting 4) Record lectures with control system 5) Result the recording to You tube/Face book with OBS Program to transfer knowledge to learners effectively that enable students to Learned from the Power point and the speaker's speech, facial expressions. as well as being in a real lecture room and can study/listen anywhere and whenever it's convenient, just have a computer or phone and wifi.

Keywords : Leadership Innovation, Social Media , New Normal , OBS Program.

1. บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา ปัจจุบันทั่วโลก ถึงแม้สถานการณ์โควิด กำลังผ่อนคลาย สุระยะชีวิตวิถีใหม่อย่างแท้จริง (New Normal) อีกทั้ง โลกกำลังเข้าสู่ยุค VUCA World มีทั้งความผันผวน ความไม่แน่นอน ความสลับซับซ้อน และความคลุมเครือ ซึ่งมีผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ พฤติกรรม ของคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมทั้งระบบการเรียนการสอน การสื่อสารต่างๆ ต้องอาศัยเทคโนโลยี อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้นำของแต่ละองค์กร และครูอาจารย์ จำเป็นต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ อย่างเหมาะสม ในการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การสื่อสาร ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งจำเป็นต้องนำทักษะสำคัญของผู้นำเพื่อปรับแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและราบรื่น ที่สามารถสื่อสารได้ ทุกหนทุกแห่ง ทุกเวลา (everywhere every time)

ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานและองค์กร ภาวะผู้นำหรือภาวะความเป็นผู้นำไม่ได้เป็นมาโดยกำเนิด แต่สามารถสร้างขึ้นได้ เป็นเรื่องที่เรียนรู้และฝึกฝนได้ โดยต้องคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ ผู้นำต้องรู้จักยกย่องชื่นชม เพิ่มค่าและความหมายให้คนอื่น พอใจและภูมิใจกับงานที่ตนเองทำและหาทางทำให้มีค่ามีความหมายมากขึ้น และพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีประโยชน์อยู่เสมอจึงจะเหมาะสมกับยุคสมัย (กระแส ชนวงค์, 2564) ผู้นำจึงต้องพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน และการสื่อสาร กษม ชนวงค์ (2564) กล่าวว่า ผู้นำสมัยใหม่ ต้องมีนวัตกรรม ภาวะผู้นำ โดยเน้นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการที่ดี และทำหน้าที่ในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ (Speed and quality) ซึ่ง แบสส์ (Bass, 2006) กล่าวว่า ผู้นำ มีอิทธิพลต่อผู้ตาม โดยการเปลี่ยนแปลงการตระหนักรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญ ให้ผู้ตามได้วิเคราะห์ตนเอง มองโอกาส และความท้าทายในมุมมองใหม่ๆ มองหาข้อดีในการพัฒนาบุคคล กลุ่ม หรือองค์กร โน้มน้าวผู้ตามเพื่อให้เกิดความพยายาม เพื่อศักยภาพที่สูงขึ้น และเพื่อยกระดับของศีลธรรมจริยธรรมที่สูงขึ้นด้วย ผู้นำต้องเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ อย่างเหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงที่คาดไม่ถึงในยุคปัจจุบัน ยุคโลกแห่งการพลิกผัน (VUCA World) เกิดนวัตกรรมแบบพลิกผัน (Disruptive Innovation) เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิงที่ทำให้สิ่งเดิม ๆ ที่มีอยู่บางสิ่งบางอย่างต้องหายไป โลกเปลี่ยนทุกวินาที การจินตนาการใหม่ (Re-Imagine) ภาวะผู้นำในโลกยุคใหม่ ที่จะต้องพัฒนาให้รอบด้านในทุกมิติ เป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำ หรือมีภาวะความเป็นผู้นำ 360 องศา เป็นผู้นำที่จะต้องตั้งศักยภาพบุคลากร ต้องสร้างทุกคนให้เป็นผู้นำ มีทักษะผู้นำในยุค New Normal มี ความเข้าใจ Digital leadership เป็นการสร้าง Mindset, รวมถึงมีการ Reskill และ Upskill ภาวะผู้นำเป็นทั้งพรสวรรค์และพรแสวง ที่สำคัญคือ การเรียนรู้และฝึกฝนจึงจะเกิดภาวะผู้นำอย่างแท้จริงได้ (จิริยุทธ์ พุทธรักษาพิทักษ์, 2564)

หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การบริหารจัดการให้ผ่านภาวะวิกฤติไปได้ด้วยดีนั้น ต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มีทักษะในการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและตอบโต้ของสังคม ยุค New Normal ได้อย่างดี ซึ่ง OBS เป็น สื่อการสอน การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดที่สำคัญ ที่ทำให้ ถ่ายทอดด้วยตัวอักษร (Power point) และ เสียง คำพูด การแสดงสีหน้า ท่าทาง เสมือน อยู่ในสถานการณ์จริง กับผู้เรียน

บทความวิชาการนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ ศึกษา ความหมาย องค์ประกอบและขั้นตอนการทำ OBS ของการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคโควิด ยุค New normal เพื่อให้ การเรียนการสอน การบริหารจัดการ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจ เนื้อหาสาระ อย่างแท้จริง สามารถ รับข้อมูลข่าวสาร ตลอดเวลา ที่ต้องการ และรับได้ทุกหนทุกแห่ง

2. วัตถุประสงค์

เพื่ออธิบายความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมภาวะผู้นำด้วย OBS

3. วิธีการศึกษา

โดยการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเป็นหมวดหมู่ ทั้งด้านความหมายของ OBS ความสำคัญ องค์ประกอบและ ขั้นตอนการ จัดทำ OBS จากเอกสารตำรา และการสืบค้นข้อมูลจากวารสาร ฐานข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปขั้นตอนการทำ OBS และเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตัวของผู้นำในยุคโควิดต่อไป

4. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ ทั้งด้านความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบและและ ขั้นตอนการ จัดทำ OBS ดังต่อไปนี้

ภาพรวมของโปรแกรม OBS

4.1 ความหมายของ OBS หรือ Open Broadcasting Studio คือโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการบันทึกเพื่อ การถ่ายทอดความรู้ สู่ผู้เรียน ที่เห็นหน้าอาจารย์ผู้สอน ทั้งลักษณะท่าทาง คำพูด การบรรยายเนื้อหา และมีการฉาย Power point ควบคู่กัน ที่สามารถ เชื่อมโยงกับ Face book หรือ You tube โดยผู้เรียนสามารถเรียนที่ไหนก็ได้ เมื่อไหร่ก็ได้ ที่มี Wifi

4.2 ความสำคัญของ OBS ระบบ OBS ซึ่งมีความสำคัญต่อการสื่อสาร การเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ โดยผ่านสื่อ PPT ที่มีการบรรยายประกอบของผู้บรรยาย ควบคู่กันไปกับรายละเอียดใน Power point หรือ แนบสื่อ การสอนอื่นๆร่วมตัวอย่างเหมาะสม ผู้เรียนสามารถเรียนได้ ทุกหนทุกแห่ง และตลอดเวลา เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัจจุบัน ในยุค New Normal

4.3 คุณลักษณะที่ดีของ OBS คือ 1) เป็นโปรแกรมฟรี 2) OBS สามารถ ใช้กับคอมพิวเตอร์ ได้ หลากหลายระบบ ทั้งระบบ Window /Mac/ Lenux 3) OBS เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดการใช้ PPT พร้อมกับเห็นผู้สอนบรรยายไปด้วย

4.4 ผู้เรียนสามารถ เรียนได้เวลาใดก็ได้ ที่ไหนก็ได้ 5) สามารถเชื่อมโยงกับ Face book และ You tube ได้

4.5 องค์ประกอบสำคัญ 1). Note book ที่มี Web cam 2). PPT เนื้อหาที่จะถ่ายทอด เตรียมพร้อม

3) ความพร้อมของผู้บรรยาย

4.6 วิธีการ Load OBS มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

สามารถเลือกใช้กับคอมพิวเตอร์ระบบต่างๆได้ ทั้ง Window 7 (64 bit)/mac/Linux >>> กด Run >>>กดNext >>>กดNext>>>กดInstall>>>กดFinish จะปรากฏ Icon OBS ขึ้นมา ดังภาพที่ 1 และมีสัญลักษณ์ ของ OBS ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 1 หน้าตา ของ Program OBS เมื่อ Download

ภาพที่ 2 สัญลักษณ์ของโปรแกรม OBS

4.7 แนะนำหน้าจอ OBS มี 5 หน้าต่าง (หน้าจอ) ดังนี้

Sec 1 scenes เป็นฉาก หรือ ชื่อสิ่งที่จะสร้าง

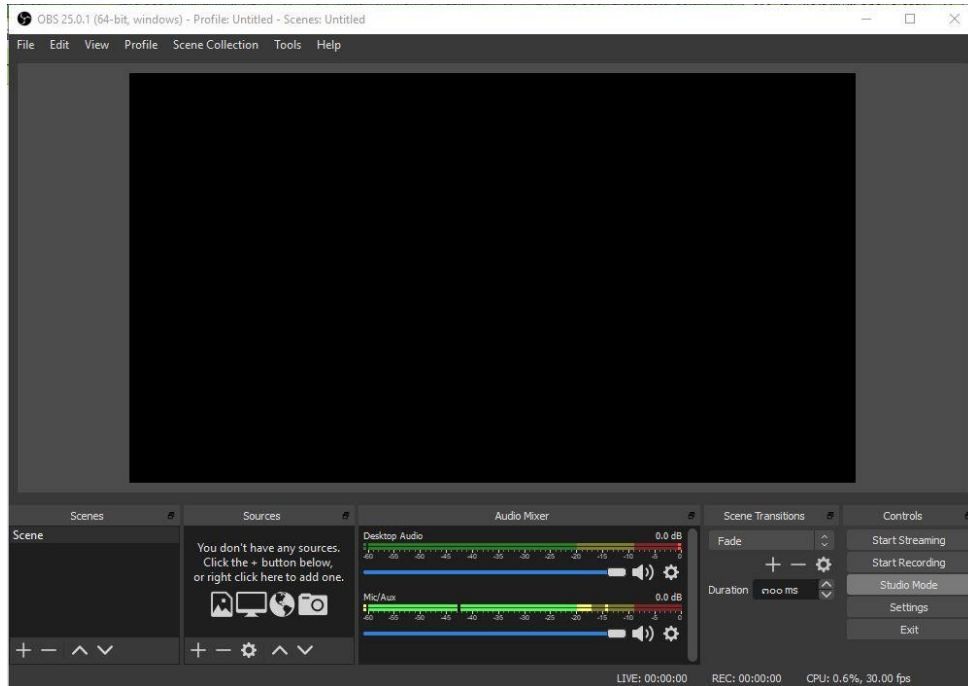
Sec 2 Source เป็นองค์ประกอบของsceneเช่น VDO Capture device เป็นการฉายภาพผู้บรรยาย และ window capture device เป็นการฉายภาพ Power point

Sec3 Audio เป็นเรื่องของเสียง จึงต้องมี Audio Input เสมอเมื่อมีการบรรยาย Audio จะปรากฏ คลื่น ให้เห็น

Sec4 transitions เป็นหน้าจอ ที่ต้องการสลับฉาก

Sec5 Control เป็นหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การ บันทึกขณะบรรยาย และ การหยุด การพักขณะบรรยาย

ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 หน้าต่าง ต่างๆ ของ OBS

4.8 ขั้นตอนการสร้าง สื่อ ด้วย OBS

1. Scene ที่ file ตั้งชื่อ
2. Source เพื่อ capture
  1. Scenes ฉาก
    - ฉาก มีวีตุล หลายอย่างมาประกอบกัน เป็นภาพใน Source
  2. Source ฉาก
    1. VDO Capture device กล้องถ่ายใบหน้าของผู้บรรยาย
    2. Window capture หน้า computer
  3. Audio เกี่ยวกับเครื่องเสียง ระดับเสียงขณะบันทึก ซึ่งประกอบด้วย
    1. Setting
    2. Out put ระบุที่เก็บข้อมูล
    3. VDO FULL 1920
    4. ธรรมดา 1280
    5. MP4

ต้องมั่นใจว่า ได้กด Audio input จึงจะสามารถบันทึกเสียงได้

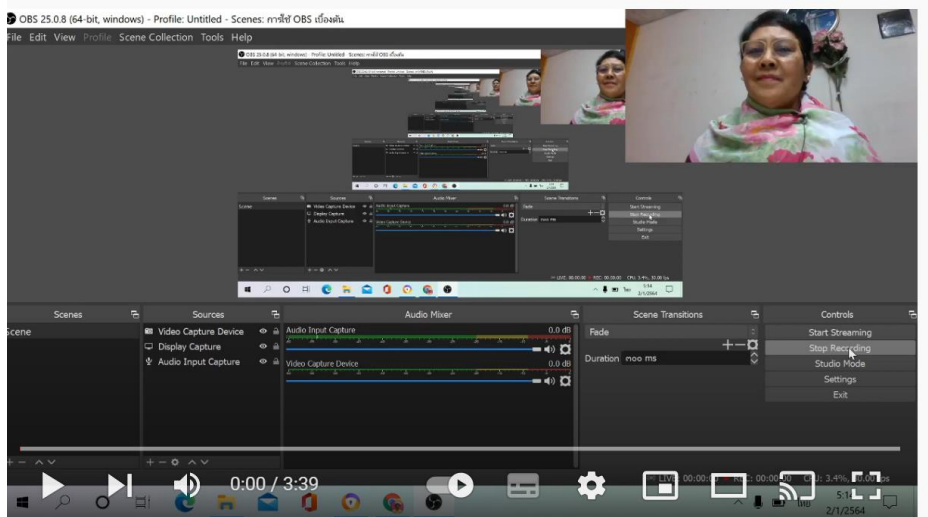
Sec 4 transitions เอาไว้ใช้ในกรณีที่ต้องการสลับฉาก

Sec 5 Control

1. ใช้เมื่อต้องการ Record
2. Start recording เพื่อบันทึกการบรรยาย
3. Stop Recording เพื่อหยุดการบันทึก
4. Exit เพื่อออกจากการบันทึก

การบันทึก ด้วยโปรแกรม OBS ที่สำคัญดังนี้คือ

1. ให้เปิด PPT ค้างไว้ก่อน
2. เลือกกด Slide show
3. เลือก Individual
4. กด OK
5. และบรรยายไปเรื่อยๆพร้อมกันกับเปิด PPT ที่ละ frame ดังแสดงในภาพที่ 4

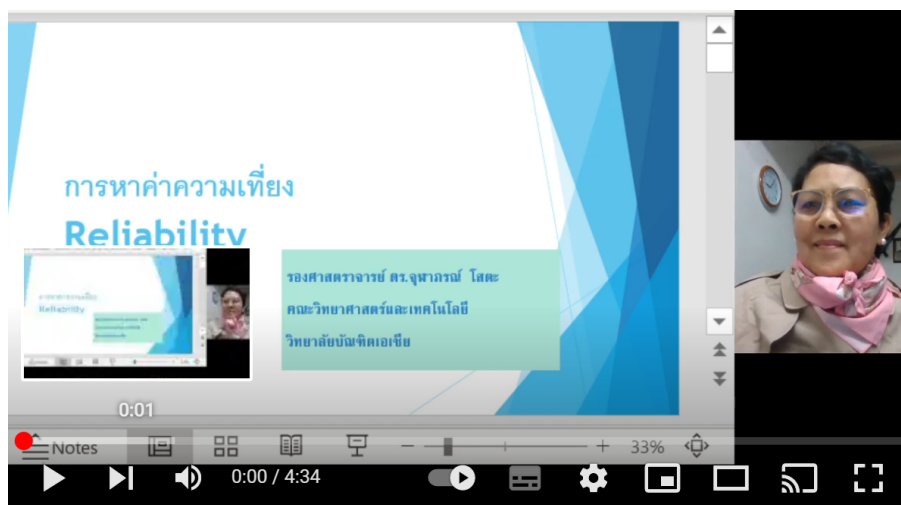

ภาพที่ 4 กำลังบันทึกการเรียนการสอนด้วยระบบ OBS

LIVE FB/YT

เมื่อบันทึก OBS& PPT เสร็จแล้ว

สามารถส่งผลการบันทึก (stream) ไปยัง You tube & Facebook ได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 บันทึกด้วยระบบ OBS แล้ว ส่งภาพไปยัง Face book หรือ You tube กรณีตัวอย่างเมื่อนำไปใช้จริง

ผู้เขียน ได้ นำโปรแกรม OBS มาใช้ในการจัดทำสื่อการสอน โดย ก่อนอื่นต้องเตรียม Power point เพื่อการเรียนการสอน ให้เรียบร้อยก่อน แล้ว นำมาบันทึกในโปรแกรม OBS ตามขั้นตอนต่างๆ ที่ระบุไว้ดังกล่าวทุกขั้นตอน ก่อนที่จะ Upload เข้าไปในระบบ You tube ต่อไป และ แจ้งให้นักศึกษา ทราบ และทำให้นักศึกษา สามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านใน You tube ได้ ทุกหนทุกแห่ง ทุกเวลา ที่สะดวก และ Power point นั้น จะแขวนอยู่ในระบบ Online ตลอดไป ทุกคนสามารถ เข้าถึง เพื่อศึกษาเรียนรู้ด้วย เป็นวิทยาทาน แก่ ผู้สนใจได้

ข้อดีและข้อจำกัดของโปรแกรม OBS

การใช้โปรแกรม OBS ต้องใช้ความเพียรพยายาม ทำความเข้าใจทุกขั้นตอน ให้ชัดเจน และถูกต้อง แต่เมื่อทำเสร็จแล้ว จะสามารถใช้งานเพื่อการเรียนการสอน ได้ ตลอดไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อดี	ข้อจำกัด
สามารถใช้เผยแพร่ ได้ตลอดเวลา ทุกหนทุกแห่ง ผู้เรียนสามารถ เรียนศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา ผ่าน You tube หรือ face book	อาจจะใช้เวลานาน ในการบันทึก จนกว่า จะเป็นที่น่าพอใจ อาจจะมีการปรับแก้ไข หลายๆครั้ง จนกว่าจะสำเร็จ ซึ่งความผิดพลาด อาจเกิดขึ้นได้ ระหว่างบันทึกเป็นหลายๆครั้ง จึงใช้เวลานานในการเตรียมการ
ทำงานครั้งเดียวสามารถใช้ได้ตลอดไป	ผู้จัดทำ ต้องทำความเข้าใจ กับระบบ ให้แจ่มแจ้ง ทุกกระบวนการ ทุกขั้นตอน
ผู้เรียนสามารถ มองเห็นPower point และ การบรรยายของอาจารย์ ได้ พร้อมกันในเวลาเดียวกัน เสมือนอยู่ในห้องเรียนจริง	ต้องใช้ความอดทน ความเพียรพยายาม และเวลามากพอสมควร ทั้งการเตรียม Power point การบันทึกด้วยโปรแกรม ก่อน upload ไปยัง You tube ได้

เนื่องจากโปรแกรม OBS มีวัตถุประสงค์ สำหรับ เตรียมการสร้างสื่อ เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอน เป็นไปได้ ด้วยความราบรื่น โดยให้ผู้เรียนสามารถ มองเห็นภาพผู้สอนขณะบรรยาย ที่บันทึกไว้ พร้อมกับ เนื้อหา ใน Power point ที่ผู้สอนเตรียมไว้ และเป็นสื่อสำเร็จรูป ที่สามารถใช้ได้ ทุกแห่ง ทุกแห่งและทุกเวลา ไม่สามารถ เปรียบเทียบกับ Google meet หรือ Zoom ได้ เนื่องจาก วัตถุประสงค์แตกต่างกัน กล่าวคือ Google meet หรือ Zoom ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียน พูดคุยกัน ได้ตามเวลาจริง ประชุมจริง ณ เวลานั้นๆ ที่กำหนดไว้ (real time)

จึงสรุปได้ว่า โปรแกรม OBS เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น ในยุคปัจจุบัน ที่ เป็น New Normal และยุคVUCA world หรือ การสื่อสาร การเรียนการสอน ที่สามารถ ทำได้ ทุกหน ทุกแห่ง ทุกเวลา ที่ผู้เรียนปรารถนา จะเรียน เพียงแต่มี computer, wifi ,และ ผู้บรรยาย มีการเตรียมเนื้อหาด้วย Power point และบันทึกการบรรยายไว้ล่วงหน้าในโปรแกรม OBS เมื่อเรียน ผู้เรียนจะมองเห็นอาจารย์บรรยายและได้ยินเสียง และมองเห็น Power point ไปพร้อมกัน เสมือนอยู่ในห้องเรียนจริง

5. ข้อเสนอแนะ

1. การใช้โปรแกรม OBS จะเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ให้เหมาะสมในยุคปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้สนใจเรียนรู้ที่ไหนเมื่อไหร่ก็ได้
2. OBS เป็น Program free สามารถ ใช้ได้กับ computer ทุกชนิด
3. สร้าง หนึ่งครั้ง สามารถ Upload ขึ้นใน Face book/You tube ที่ใช้ได้ตลอดไป

ภาพที่ 6 เมื่อสร้างสื่อด้วยระบบ OBS และ Upload สู่ You tube ผู้เรียนจะเห็นและได้ยินเสียง อาจารย์บรรยายและมองเห็น Power point ไปพร้อมกัน เหมือนอยู่ในห้องเรียนจริง

6. เอกสารอ้างอิง

- จุฬารณ์ โสตะ. (2564). <https://www.youtube.com/watch?v=A6Ae3fuyCsU> [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565] Saint Louis College (2564).วิธีการใช้งานโปรแกรม OBS ง่ายๆ ภายใน 5 นาที <https://www.youtube.com/watch?v=tDWeUfr0PmM> [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565].
- ITEPDOME. (2564). สอนใช้ OBS เบื้องต้นในการอัดคลิป + การตั้งค่าให้ภาพชัด. <https://www.youtube.com/watch?v=gmPxqlnMK58> [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565].
- OBS studio ตอนที่ 1 การใช้งานโปรแกรมเบื้องต้น (2564). T-Tong-Pai ที่ต้องไป Channel <https://www.youtube.com/watch?v=vziKYURvMY> [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565].